

Πρόλογος Προέδρου Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας

Τάσος Κονακλίδης

Πρόεδρος του ΤΕΕ/ΤΚΜ

Prologue by the President of the Technical Chamber of Greece

Tasos Konaklidis

President of the Technical Chamber of Greece

*... γινομένη μὲν τοῦ ζῆν ἔνεκεν,
οὔσα δὲ τοῦ εὖ ζῆν (1)*

100 πορὰ μία μελέτες για το δημόσιο χώρο, που διακρίθηκαν σε αρχιτεκτονικούς διαγωνισμούς τα τελευταία 33 χρόνια, μείον 90 και κάτι βραβευμένες μελέτες, που δεν υλοποιήθηκαν ποτέ, τι μας μένει; Κάτι «ελάχιστες εξαιρέσεις», που επιβεβαιώνουν ότι «στην ελληνική πόλη δεν υπάρχουν σχεδιασμένοι δημόσιοι χώροι».

Ξαναγυρνώντας στην αρχαία ρήση και στην άποψη του Αριστοτέλη για τη γένεση, και κυρίως για την ύπαρξη, τη συνέχιση της πόλης, δεν αρκεί η επιβίωση. Μας πρέπει το «ευ ζην». Δυστυχώς, δεν είναι αυτονόητο. Για να το έχουμε χρειάζεται να το διεκδικούμε. Για να το διεκδικούμε πρέπει να το γνωρίζουμε.

Αυτός είναι ο κύριος λόγος της διοργάνωσης της έκθεσης των βραβευμένων μελετών για δημόσιους χώρους, ηλίσαιες, παραλισιακά μέτωπα, πόρκα, ιστορικά κέντρα. Βεβαίως, είναι πολύ σημαντικός ο διάλογος μεταξύ των δημιουργών, των ειδικών και των επιστημόνων, γι' αυτό, ἄλληωστε, διοργανώσαμε το συνέδριο.

Εξίσου σημαντικά, ὄμως, είναι να ενημερωθούν οι πολίτες, οι μη ειδικοί. Να μάθουν τι τους στερεί η μη υλοποίηση των 90 και κάτι βραβευμένων μελετών.

Για να απαιτούν από τους εκλεγμένους ἄρχοντες τους το οφειλόμενο αγαθό.

Για να εκτιμούν αυτό που ἴδη ἔχουν, να το συντηρούν και να το προστατεύουν από χρήσεις μη συμβατές με το δημόσιο χαρακτήρα του και από βανδαλισμούς.

Για να ζητούν από τους μελετητές να σχεδιάζουν ἔργα που οπαντούν στις ανάγκες τους και μαζί ανεβάζουν τον πήχη του «ευ ζην», ἔννοιας ἄκρω διαφορετικής από την τρυφηλότητα, τον ευδαιμονισμό, την κατανόληωση.

Γιατί—ανθρώπινα είναι—όταν οι δημιουργοί σχεδιάζουν ἔργο χωρίς να τα βλέπουν να υλοποιούνται, ἄρα να δοκιμάζονται σε πραγματικό χώρο και χρόνο από πραγματικούς και μάλιστα από πολλούς πραγματικούς ανθρώπους, μπορεί να χάσουν το στόχο και το μέτρο.

Η έκθεση είναι ἓνα μέσον για να συναμιλήσουμε ὅλοι οι ενδιαφερόμενοι, δημιουργοί, πολίτες, αρμόδιοι. Να παίξουμε το παιχνίδι που λέγεται «ο ξανακερδισμένος—δημόσιος—χώρος», σαν προετοιμασία για να το ζήσουμε.

Αριστοτέλη, Πολιτικά

*... γινομένη μὲν τοῦ ζῆν ἔνεκεν,
οὔσα δὲ τοῦ εὖ ζῆν (1)*

100 but one studies for public spaces, which have won several prizes at architecture competitions in the last 33 years, minus 90 and more awarded studies, which have never been implemented. What is left?

Just a few exceptions, which prove, that we never design public spaces in our country.

Going back to the ancient phrase and the aspect of Aristotle on the genesis and mainly on the existence,

the continuation of the city, just "living" doesn't seem to be enough. We deserve "living well". Unfortunately it cannot be taken for granted. If we want to have it, we have to stand up for it. If we want to stand up for it, we have to know it.

This is actually the main reason, this exhibition regarding the awarded studies for public spaces, squares, waterfronts, parks and historic city centres has been organised. Of course, the discussion between creators, experts and scientists is of great importance and for this reason we organised the congress.

However, equally important is informing citizens, non-experts and potential users about what they are missing, because 90 and more awarded studies have never been implemented.

So that they demand from the elected officials the good they owe them.

So that they appreciate what they already have and preserve and protect it from non compatible with its public character usage and from vandalisms.

So that they ask the planners to design projects, which can give an answer to their real needs and raise the bar regarding the "living well", a concept totally different from opulence, prosperity and consuming.

It is human, when creators design projects, which they never see implemented, in other words never tested in real life from real people, in fact from a large number of real people, they might miss the target and the scale.

The exhibition is the ideal opportunity for a discussion between all the interested parties, creators, citizens, competent authorities.

It is an opportunity, for all of us, to play the game called "the regained public space" and get prepared to bring it in real life.

...originating in the bare needs of living, and continuing in existence for the sake of living well.

Aristotle's Politics, book 1.

Το οικείο και το ανοίκειο στο σχεδιασμό του δημόσιου χώρου

Ανδρέας Γιακουμακάτος

Αναπληρωτής Καθηγητής Τμήμα Αρχιτεκτόνων ΑΠΘ και ΑΣΚΤ

The familiar and unfamiliar in the design of public space

Andreas Yiakoumakatos

Associate Professor School of Architecture, Aristotle University of Thessaloniki & Athens School of Fine Arts

Τι θα πει δημόσιος χώρος; Είναι ο χώρος της ιδιωτικότητας έξω από την περιοχή της κατοικίας και της διανυκτέρευσης, είναι η περιοχή αθροίσματος διαφορετικών στομικωτήτων, είναι αντικαθρέφτισμα φυλετικών αναγνωρίσεων, είναι ταυτοποίηση εμπορικών δραστηριοτήτων, είναι ιδεολογικά προγραμματικοί πυκνωτές ταξικότητας ή είναι μήπως η πραγμάτωση των πολιτών που βρίσκονται εγκατεστημένοι στην περιοχή και σχηματοποιούν κοινότητα; Είναι χώρος σαφώς διακριτός ή μικτής υπόστασης; Είναι προσηέλιση, συνεύρεση, κατανόηση, ταυτοποίηση, συνενοχή, παρηγορία, φυγή; Είναι ρητορικός χώρος διατρέφωσης της μνήμης ή ιδονικός χώρος του συγχρονικού και του παγκοσμιοποιημένου; Ή είναι τελικά χώρος προβολής της ρευστής και συμπτωματικής πρόσληψης του συλλογικού;

Ο δημόσιος χώρος δεν είναι σήμερα αυτό που ήταν όταν οι ευρωπαϊκές πόλεις επονασχεδιάζονταν στα μέσα του 19ου αιώνα, μετά την επιβολή της αντιμεταρρύθμισης, η οποία διαδέχτηκε τους πολέμους του 1848 και αποθέωσε το θρίαμβο μιας οικονομικά εύρωστης και αποικιοκρατικής αστικής τάξης. Ο δημόσιος χώρος δεν περι-